

SPØRG OS

BO BEDREs eksperter svarer hver måned på udvalgte læsespørgsmål om indretning og ombygning.

SOFA I STUEN?

Jeg har en mindre lejlighed, hvor jeg skal have plads til en sofagruppe. Jeg forestiller mig, at den skal kunne stå i mit ene stuehjørne, da jeg også har en hjemmearbejdsplads i samme stue, som allerede er fint integreret. Jeg er parat til at tage afsked med mine gamle møbler, da de er alt for store. Dog har jeg et stort gulvtæppe i sarte farver, som jeg gerne vil beholde. Jeg er på udkig efter møbler, man sidder godt i, men som fylder mindre end min nuværende chaiselongsofa og ret store sofabord. Jeg ønsker en moderne enkel stil, men med personlighed og varme. Måske du kan give mig nogle input?

Katharina W. Bergsøe.

Der er masser af muligheder for at bløde rummet op med mindre møbler, som også har den fordel, at du lettere kan flytte rundt i indretningen alt efter behovet. Det er en fordel, når pladsen er begrænset. Personligheden skabes med varierede stof- og polstermuligheder. Det samme gælder et sofabord, som fx rummer flere varianter af materialer. En transparent sofa fremfor en sofa med store hynder giver en langt mere luftig indretning i stuen. Samles møblerne i en gruppe, der samtidig er rykket lidt ud fra væggen, bliver det rigtig fint. Med den lette sofa i sort læder og træ fra Grounded Craftwork er der mulighed for at lade sofaen stå skråt i forhold til stuens hjørne. Det lette sofabord med slanke ben fra &tradition giver en særlig karakter til indretningen, ligesom de letbenede loungestole med dyreprintinspireret polster fra Gubi giver sjæl til indretningen. Puderne til sofaen afstemmes med dit eksisterende gulvtæppes farver. På billedet er tæppet fra Linie Design, der samler indretningen. Husk, de grønne planter kan stå i grupper i vinduet, mens resten holdes rent og enkelt – så stuen virker større, end den faktisk er. **Birgit.**

En transparent sofa fremfor en sofa med store hynder giver en langt mere luftig indretning i stuen.

HVOR MEGET FORBRUGER EN GENNEMSNITSFAMILIE?

Vi er en gennemsnitsfamilie på to voksne og to børn, der bor i et ganske almindeligt hus på 200 m². Huset er godt isoleret og opvarmet med brændeovn og elradiatorer. Vi har opvaskemaskine samt vaskemaskine

og tørretumbler. Derudover har vi diverse elektronisk udstyr som computer, telefoner og tablets. Jeg synes, at vores forbrug er højt, men har ikke rigtig noget at sammenligne med. Findes der tal for, hvor meget man gennemsnitligt bruger i en familie? **Ingelise**
En typisk gennemsnitsfamilie på 2 voksne og 2 børn i et hus på 140 m² har ifølge Energistyrelsen et elforbrug på 6300 kWh el

om året, og ifølge Danva et vandforbrug på 150 m³. Der er naturligvis temmelig stor forskel på, hvor meget el forskellige familier forbruger, men groft sagt bruger man ca. 23% på underholdning – dvs. tv, radio, computere og telefoner, 20% på vask, Belysning, køleskab og fryser står for 46%, og det resterende forbrug går til opvarmning, madlavning og andre ting – Det kan fx være markiser, garageporte o.lign. **Jeanette.**

SKRIV TIL VORES EKSPERTER

LONE BARSLUND er uddannet bygningsarkitekt og har indrettet alt fra boliger til virksomheder og har rådgivet BO BEDREs læsere i over 20 år.

JEANETTE S. MIKKEL-SEN er vores byggefaglige rådgiver. Hun er bygningskonstruktør og fagekspert hos Bolius Boligejernes Videncenter indenfor bolig og energi.

ANDERS STIG VESTERGAARD er BO BEDREs juridiske rådgiver. Han er advokat hos Advokaterne Sankt Knuds Torv i Aarhus, med speciale i boligret og fast ejendom.

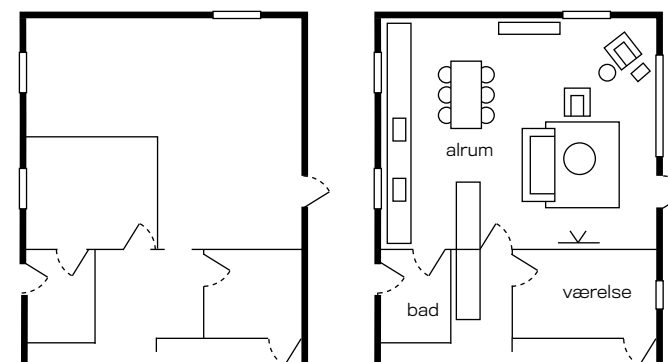
BIRGIT TARP er en af BO BEDREs faste indretningseksperter. Ejer Design Circus og giver foredrag om interiør- og trends for bl.a. designbranchen.

Skriv til: **BO BEDRE**, Finsensvej 6 D, 2000 Frederiksberg. Eller til **bobedre@bobedre.dk**. Mærk kuvert/mail: **Brevkassen. Kun offentligtgjorte breve besvares.**

Nyt åbent køkken-alrum

Vi har en stor stue og et mindre lukket køkken, som vi gerne vil gøre noget ved. Har du en idé til, hvordan vi kan lukke stuen mere op, så der bliver plads til et mere åbent køkken-alrum, hvor vi alle kan være sammen? **Thomas Bregenov.** I kan få et fremragende køkken-alrum ved at lægge begge vægge ned. Samtidig kan I forbedre både entré og det lille værelse ved at blænde stuedøren, så I både kan udvide værelset og få plads til et stort garderobeskab med åben bøjlestang. I dag er der meget spildplads i gangen, og værelset er meget småt. Alrummet kan indrettes med et langt køkkenbord langs hele facaden samt en ny vinkelvæg med en højskabssektion, der delvis freder

stuen fra madlavningen. Bemærk, hvilken vej døren fra entré til køkken skal vende – det er således døren fra entré til stuen, der anvendes i køkkendørsfyldningen, så den går ind og står op ad den nye væg. Sæt gerne glas i den. Den største udfordring bliver uden tvivl, at der derfor vil være stor afstand fra siddepladser til fladskærm. Hvis I placerer sofa og lænestole som vist, løses det, især hvis tv'et kan drejes. Samtidig står møblerne, så man kan komme til have-døren uden problemer. Der kan blive plads til høje reoler og en rar læseplads i hjørnet, og endelig kan I supplere med et stort vitrineskab på gavlen. Måske vil det også give et fint ekstra-lys med et nyt vindue ud for spisebordet? **Lone.**

FUGTIG PLET PÅ KÆLDERVÆG

Vi har boet i vores hus i et års tid, og da vi flyttede ind, var der en plet på væggen i kælderen, som ikke var så pæn, efter der havde stået et skab. Vi pudsede og malede, men allerede efter et år er væggen helt porøs og smuldrer. Kan det være skimmelsvamp? **Lars.**

Årsagen til, at pudsen skaller af, er fugt, der kan komme udefra, nedefra og indefra. Det kan være på grund af utætheder, fald mod bygningen så vandet bliver ledt hen til væggen, det kan være, du har en udvendig brønd, som er utæt, eller det, som er mest sandsynligt, at der er tale om en gammel konstruktion, som ikke er fugttætnet. Der er bestemt en forhøjet risiko for, at der er skimmelsvamp, men da der er tale om en kælder, som ikke bruges til beboelse, og området umiddelbart er lille, er det en vurdering af, hvad du i øvrigt vil bruge kælderen til, som er afgørende, når du skal beslutte om det skal renses ned. Hvis du gerne vil vide med sikkerhed, om der er skimmelsvamp, hvilken type det er, og hvad du skal gøre ved det, vil jeg anbefale dig at få taget en prøve hos fx Hussvamlaboratoriet. Du kan også vælge at få en uvildig rådgiver ud og tage prøven for dig og hjælpe dig videre med udbedringsmuligheder. **Jeanette.**

Bliver sorte fliser i badet for mørkt?

Vi har forelsket os i nogle flotte sorte fliser, som vi kunne tænke os til vores kommende bad, men er i tvivl, om det dur, da der ikke er noget dagslys i vores badeværelse? **Kim og Charlotte**

Belysning af badeværelset er rigtig vigtig, så man kan se, hvad man laver ved spejlet med makeup, barbering osv. Det er også vigtigt med ordentlig belysning, fordi man skal fremtræde så godt som muligt i kunstigt lys, uden der kastes uheldige skygger under øjne og næse. Det løses ved et godt spejllys samt en allround rumbelysning, der gør rummet lyst og venligt. Hvis I sørger for, at belysningen ellers er i orden, kan I sagtens bruge sorte fliser på gulvet eller delvis på væggene, for eksempel som det viste bad, hvor de sorte fliser er brugt med stor dramatisk effekt på både gulv og vægge i brusenichen. Lyset får lov at sprede sig ned over væggene fra spottene i loftet, og lamperne i spejlene giver et rigtig fint lys, hvor spejlene og de hvide flader på vaskemøblet spreder lyset ud i rummet. **Lone.**

TID TIL RAMSLØG

For ca. 6 år siden plantede jeg nogle ramsløg, som jeg havde gravet op i en skov. Ups, det er forbudt, men det vidste jeg altså ikke dengang. Nu er det meget nemt at få fat i ramsløg – bare tag på planteskolen, eller check dit supermarked: Ramsløg kan købes i potter! Usprøjtede planter, der er dansk produceret. Jeg har netop her, først i marts, købt en flot potte med smaragdgrønne blade og blomsterknopper. Bladene dufter og smager af hvidløg, helt som de skal. I haven er de første ramsløg kun lige piblet op. Allium ursinum hedder de på latin, hvis du søger efter dem på planteskolen. Der er mange muligheder for at bruge de grønne blade i køkkenet, men det må endelig ikke blive fortænkt. Keep it simple er også her bedst. Rør blødt smør med fint klippede eller hakkede ramsløgblade, og tilsæt evt. lidt revet citronskal. Smørret kan fryses og er lækkert til bøf, kylling og fisk. Smager også på brød og gør sig godt i en risotto og til pasta. Læs flere tip på Christa Alstrups blog christasfund.dk.

Fuglehuse

Det er skønt at se fuglene flokkes om foderbrættet, og da det stadig er vinter, har vi fundet tre modeller af foderbrætter, der både er pæne og praktiske. Husk i øvrigt, at når man er gået i gang med at fodre, skal man blive ved vinteren igennem - fuglene bliver nemlig afhængige af det.

1. BIRDFEEDER,

Designet af Mette Schelder for Trip Trap. Hænger i en snor og er opbygget af tre plastdele, der nemt kan adskilles og rengøres. 499 kr., Skagerak.

2. VINDUES FODREKUGLEN

Monteres med dobbeltklæbende tape på ydersiden af vinduet.

I frostsikret glas, kan gå i opvaske-maskinen. 299,75 kr., Eva Solo.

3. BARCELONA BIRD FEEDER

Designet af Monica Engelund og inspireret af Mies van der Rohe. Har plads til både foder og vand.

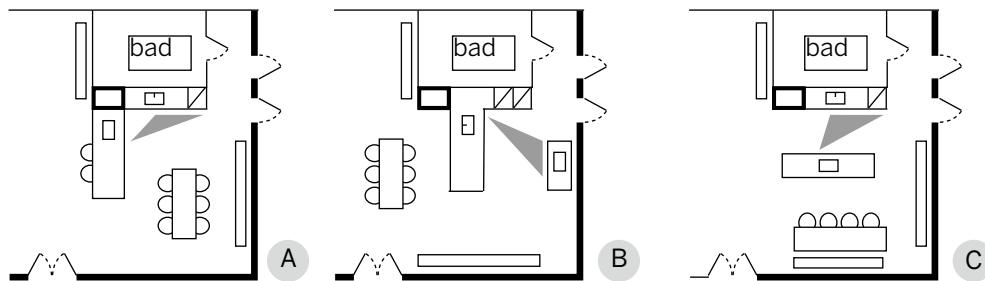
1

2

3

Tre løsninger til et rum

Jeg har købt en lejlighed, som jeg gerne vil lave nyt køkken i. Jeg synes, den gamle køkkenløsning skaber meget spildplads og efterlader lidt bordplads ved vasken grundet placeringen af køleskabet. Installationsskaktens ved siden af køleskabet har både udsugning til emfang, vand og afløb. Dermed er placeringen af opvaske-maskine, komfur og vask bundet til en placering i rimelig afstand hertil. Jeg ser dog ikke den gode idé for mig, hvor jeg får mindst mulig spildplads, god logistik i køkkenet, fin bordplads ved vask og komfur samt plads til højt køle/fryseskab og evt. et højskab. Har du en idé? **Simon Bullinger.**

Der er flere gode muligheder for at få indrettet et godt køkken. **A** giver dig mulighed for at placere spisebordet i køkkenet ved at indrette køkkenet som en vinkel med vasken placeret på badeværelsessiden og kogetop på den anden ind mod stuen. Her ville jeg så udvide bordpladedybden til 80 eller 90 cm, så du undgår sprøjt. Et højskab placeres yderst, så det skjærmes lidt af mod gangarealet, og så kan du stille et stort vitrineskab ind mod værelset til alt service og glas, kogeboøger, vaser, duge, servietter og en masse andre ting. **B** er en vinkel med højskabsvæg og et vaskebord med næsen mod

stuen, og hvor en kogesektion er flyttet hen til værelsesvæggen. Det forudsætter, at du vælger et emfang med recirkulering og ofte skifter filtre. Spisebordet placeres ud for den franske altan. **C** er det sidste forslag og er et parallelt køkken med kogeøen flyttet nærmere vaskesiden, hvor 110 cm's afstand imellem de to sider vil være mere passende end den nuværende. Det giver mulighed for at møblere med en lang bænk ved langbordet og fire stole op af facaden. Det, du i virkeligheden skal tage stilling til, er, hvor du gerne vil have dit spisebord placeret, da hjørnet ind mod værelset nok er et ret mørkt sted at sidde. Det er en stor stue, så i princippet har du masser af plads til at trække spiseafdelingen hen mod lyset, men det gør samtidig køkkendelen ret bar. **Lone.**

Det, du i virkeligheden skal tage stilling til, er, hvor du gerne vil have dit spisebord placeret.

KAN VI FÅ PENGENE TILBAGE FOR VORES SPISEBORD OG SPISEBORDSSTOLE?

Vi er "røget i slagsmål" med sælger omkring et spisebord med 6 stole, som vi købte for kr. 24.500 over nettet. Da vi havde modtaget spisebordet og stolene og pakket dem ud, viste det sig, at de fyldte alt for meget i stuen, og de passede slet ikke i stilen til vores andre møbler. Derfor sendte vi en mail til sælger og meddelte, at vi fortrød købet. Vi skrev, at vi ville sende møblerne tilbage med fragtmand og ønskede købesummen retur. Da vi havde sendt møblerne med fragtmand, regnede vi selvfølgelig med at få købesummen tilbage. Sælger vil ikke betale købesummen tilbage til os, fordi han påstår, at vi først gav besked, efter fortrydelsesfristen på 14 dage var udløbet. Han siger, at bestillingen blev modtaget mandag d. 4., og han sendte en ordrebekræftelse samme dag, men han hørte først fra os d. 29. d.v.s. 25 dage efter. Endvidere påstår han, at vi ikke kan få pengene retur, når originalindpakningen ikke fulgte med møblerne, og han påstod, at vi havde brugt møblerne. Vi bestilte møblerne d. 4., men vi fik dem først den 15., og d. 29. meddelte vi, at vi fortrød købet. Originalindpakningen blev ødelagt, da vi pakkede møblerne ud, og derfor smed vi den væk. Møblerne har vi naturligvis brugt, men vi mener ikke, at det kan ses. Skal vi betale fragten, og hvordan får vi vores penge tilbage? **MVH Nasrin og Bo**

Kære Nasrin og Bo. Tak for jeres mail. Jeres køb af spisebord og 6 tilhørende stole er omfattet af reglerne om fjernsalg, og I har derfor 14 dages fortrydelsesret. Fristen regnes fra den dag, hvor I modtog møblerne, dvs. fra d. 15. Fristen udløb således ikke den 18., men først d. 29. Det er tilstrækkeligt, at der sendes besked til sælger inden udløb af fristen, og da I gav besked til sælger d. 29., har I underrettet indenfor 14-dages fristen. Som udgangspunkt har I ret til at få hele købesummen retur. Det er dog en betingelse, at I leverede møblerne tilbage i væsentlig samme stand, som de var, da I modtog dem. Hvis møblerne er forringet i værdi, vil sælger være berettiget til et fradrag for værdiforringelsen. Sælger har pligt til at give jer en række oplysninger i forbindelse med salget, herunder oplysning om navn, adresse, aktivitet, varens karakter og væsentligste egenskaber, den samlede pris på varen inkl. gebyrer, omkostninger og evt. leveringsomkostninger, vilkår om betaling og levering samt om fortrydelsesretten. Såfremt sælger har forsomt at oplyse jer om en eller flere af disse ting, medfører det, at sælger skal tilbagebetale hele købesummen, selv om møblerne ikke er tilbageleveret i samme stand. For så vidt angår den originale emballage, er sælger ikke berettiget til at afvise betaling med henvisning til, at originalemballagen ikke fulgte med. Fragten i forbindelse med tilbagelevering af møblerne skal I dog selv betale. Jeg vil anbefale jer at skrive det til sælger og give en frist på 10 dage til at betale købesummen tilbage. Såfremt I mod forventning ikke får pengene retur, vil jeg foreslå, at I får en advokat til at skrive til sælger eller klager til forbrugerklagenævnet. **Anders.**